

Förvaltningsrättsliga avdelningen
Eva Åkerlund
08-700 06 79
eva.akerlund@kammarkollegiet.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Remiss av SOU 2024:98 En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprövningsprocess, dnr KN2025/00288

Utifrån omfattningen av betänkandet har det varit svårt att överblicka underlag och förslag. Kammarkollegiet avgränsar därför sitt yttrande till enbart några av förslagen.

En "förenklad" miljöbedömning

Kammarkollegiet motsätter sig förslaget att ta bort tidigt samråd samt att den vidare kretsen av myndigheter, kommuner och berörd allmänhet ska involveras först efter att ansökan godkänts och MKB:n färdigställt.

Av avgörande betydelse för förtroendet för miljöprocessen är att allmänheten får möjlighet att ge synpunkter på planerade projekt så tidigt att de kan beaktas av både den som projekterar och av prövningsmyndigheten. Att flytta samrådet till mitten av processen riskerar att minska allmänhetens inflytande och att skapa en mer oförutsebar process.

Det kan ifrågasättas om förslaget är förenligt med Sevesolagstiftningen och med Århuskonventionen.

Begränsning av vissa myndigheters talerätt

Kammarkollegiet anser inte att talerätten för de angivna myndigheterna ska slopas respektive begränsas. Möjligheten för nationella och regionala myndigheter att ifrågasätta beslut genom att överklaga är av central betydelse för genomförande av EU-rätten. Länsstyrelsen är den myndighet som deltar i majoriteten av tillståndsprövningarna. De centrala myndigheterna deltar endast i ett fåtal utvalda prövningar där de bevakar frågor av nationell betydelse eller annars av principiell vikt för miljöskyddet. Det måste därför vara tydligt att länsstyrelserna även fortsättningsvis har möjlighet att driva en bredd av miljöfrågor, även av mer nationell karaktär.

Tillsyn

Utredningens förslag går ut på att fler frågor än idag ska hanteras inom ramen för tillsynen. Däremot saknas en grundlig utredning av vilka effekter detta får och av förutsättningarna för tillsynen. Det måste således göras en konsekvensanalys som inkluderar påverkan på systemet som helhet.

"Tydligare" reglering för hantering av en ansökan om omprövning.

Kammarkollegiet anser att Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket samt länsstyrelserna även fortsättningsvis ska ha rätt att initiera omprövningar.

Länsstyrelsen, som tillsynsmyndighet och den myndighet som deltar i majoriteten av alla tillståndsprövningar, har ansvar för frågor där det krävs regional överblick, exempelvis avseende artskyddsfrågor. Länsstyrelsen har en unik kännedom om de regionala förhållandena som saknas hos kommuner och nationella myndigheter. Det finns inget underlag till stöd för förslaget att länsstyrelsen inte längre ska kunna initiera omprövningar.

Den föreslagna förändringen riskerar att det nationella perspektivet inte längre fångas upp om Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten inte längre får initiera omprövningar. Nationella myndigheter bör ha möjlighet att på eget initiativ ansöka om omprövning eller återkallelse ifall omprövningar behöver ske samordnat eller att en fråga av nationellt intresse motiverar omprövning.

Omprövning enligt den nationella planen (NAP)

Kammarkollegiet ifrågasätter varför just omprövning för moderna miljövillkor avseende vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel som genomförs enligt den nationella planen ska fortsätta att provas av mark- och miljödomstol som första instans.

Att ändra prövningsinstans innebär i sig inte att en ny nationell plan behöver tas fram. Den reglering som följer av NAP är främst en indelning av verksamheterna i prövningsgrupper och en tidsplan för när ansökan ska vara inlämnad.

Det saknas en analys av konsekvenserna av att ha ett parallellt prövningssystem för vattenverksamhet för produktion av vattenkraftsel.

Lämplighetsbedömningen vid prövning av ändringstillstånd

Tills krav på obligatorisk omprövning eller tidsbegränsning av tillstånd införs anser Kammarkollegiet att lämplighetsbedömningen avseende ändringstillstånd ska vara kvar.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Peter von Wowern efter föredragning av advokatfiskalen Eva Åkerlund.

Beslutet har fattats digitalt och saknar därför underskrift.

Peter von Wowern

Eva Åkerlund